

SAS Braathens as
V/Eva –Karin Jonsson
SE-195 87 Stockholm
Sverige

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
06/00070-8 /AFL

21. mai 2007

BRUK AV FINGERAVTRYKK VED BAGASJEINNSJEKKING – VEDTAK

Det vises til tidligere korrespondanse, særlig Datatilsynets vedtak av 16. februar 2006 der SAS Braathens fikk avslag på sin søknad om å benytte fingeravtrykk i tilknytning til bagasjeinnsjekking i selvbetjeningsskranker.

Bakgrunn

I den senere tid har Personvernemnda behandlet fem saker som gjelder bruk av fingeravtrykk. Personvernemndas konklusjon er blant annet at personopplysningslovens § 12 ikke er til hinder for at fingeravtrykk kan benyttes for å oppnå øket sikkerhet. På denne bakgrunn har Datatilsynet funnet det riktig å ta SAS Braathens søknad opp til ny behandling. Det vises i denne anledning til forvaltningslovens § 35.

Faktum

I vurderingen er følgende faktum lagt til grunn:

- Bruk av fingeravtrykksløsningen er en frivillig ordning som vil fungere parallelt med ordinær bagasjeinnsjekking. Det vil da bli foretatt kontroll av fingeravtrykk ved bagasje innsjekking samt ved ombordstigning i fly.
- Fingeravtrykket omformes til en template som lagres til reisen er gjennomført. Ved flybytte lagres templaten til siste reise er gjennomført, men ikke lenger enn i 12 timer. Denne tiden er konfigurert.
- Kommunikasjon av data gjøres innenfor den behandlingsansvarliges kontrollerte kommunikasjonsnett, eller i kryptert form. SAS Braathens har konfigurasjonskontroll over alt utstyr som benyttes i prosessen.
- Datalagringen er sentralisert i en IBM DB2 database på IBM mainframe i København.
- Templaten genereres i en kryptert prosess og er beskyttet mot uberettiget innsyn og utlevering.
- Maksimal lagringstid av template i lokal klient er begrenset til 24 timer, også med hensyn til data som lagres på grunn av kommunikasjonsfeil.

- Opplysningene om templatene lagres separat, uavhengig fra bookingopplysninger. Likevel slik at det finnes en kobling mellom template og bagasje, samt mellom bagasje og bookingopplysninger.

Datatilsynets vurdering

Fingeravtrykket er tenkt benyttet for å kontrollere at det er samsvar mellom den som sjekker inn bagasje og den som går om bord i flyet. Dersom det ikke er samsvar, vil vedkommende ikke kunne gå om bord i flyet, og bagasjen vil bli tatt ut av flyet. Formålet med dette er blant annet å forhindre mulige terrorangrep. Personer som ikke ønsker å benytte seg av fingeravtrykksløsningen kan fortsatt velge manuell innsjekking av bagasje. Her kontrolleres samsvar mellom den som sjekker inn og den som reiser ved kontroll av legitimasjonspapirer.

Personer som ikke ønsker å avgi fingeravtrykk, kan ved den nye ordningen ikke lenger benytte selvbetjeningsskrankene.

Så lenge det er frivillig å benytte seg av ordningen, kan behandlingen finne rettslig grunnlag i den reisendes samtykke jf. personopplysningslovens § 8. Et samtykke er etter personopplysningslovens § 2 nr. 7 en frivillig, uttrykkelig og informert erklæring fra den registrerte om at han eller hun godtar behandling av opplysninger om seg selv. Det er etter dette en forutsetning at det til enhver tid finnes et reelt alternativ for de som ikke ønsker å benytte fingeravtrykk. Det ligger i dette at SAS Braathens ikke kan innføre konkrete negative følger, som for eksempel et gebyr, for de som fortsatt ønsker manuell betjening.

Det er videre en forutsetning for dette at den reisende mottar tilstrekkelig informasjon før registreringen finner sted. Informasjonen skal omfatte både hvem som er behandlingsansvarlig, formålet med behandlingen, om og eventuelt til hvem opplysningene vil bli utlevert, at det er frivillig å avgi fingeravtrykk, hvor lenge fingeravtrykket (templatene) vil bli lagret, at slik lagring skjer i København og hvordan man skal gå frem dersom man ønsker å se hva som er lagret om en selv og retten til å få rettet eller slettet opplysninger.

Datatilsynet vil for ordens skyld påpeke at det er lite sannsynlig at det ikke er kobling mellom systemet for behandling av fingeravtrykk (template) og bookingsystemet. Selv om fingeravtrykket ikke benyttes til å identifisere hvem den reisende er, vil opplysningen kunne knyttes til det navn som den reisende har oppgitt på billetten. Dette er ikke kommunisert på en tilstrekkelig måte i det oversendte materialet og må fremgå på en tydelig måte av informasjonen til den reisende.

Krav om kontroll av at den som sjekker inn bagasje er samme person som foretar reisen følger av internasjonale, og etter hvert også av nasjonale, regler for luftfarten. Kontroll av fingeravtrykk er en av flere metoder som kan påvise om det er samsvar mellom reisende og den personen som sjekket inn bagasje. Datatilsynet finner derfor at bruken er saklig begrunnet i SAS Braathens virksomhet jf personopplysningslovens

§ 11 b. De øvrige vilkår i personopplysningslovens § 11 synes å være ivaretatt gjennom den valgte løsning.

Også kravet til saklig behov i personopplysningslovens §12 anses å være oppfylt. Datatilsynet er mer spørrende til om bruken av fingeravtrykk kan anses å være *nødvendig* jf. personopplysningslovens § 12. SAS Braathens AS har pekt på at man på grunn av nye krav til sikkerhet eventuelt må avslutte bruken av selvbetjeningsskranker, dersom fingeravtrykk ikke kan benyttes. Det er i denne anledning vist til at selvbetjeningsmuligheten er et viktig konkurransefortrinn for SAS Braathens AS og at de er svært populære i bruk.

Personvernemnda uttalte i sitt vedtak 2006-10 (Esso Norge AS) at "...nødvendigheten av bruken av "entydig identifikasjonsmiddel" skal vurderes i forhold til nødvendigheten for etablering av den nødvendige sikkerhet for systemet". I samme vedtak har Personvernemnda funnet "at det ikke kan pålegges - og derfor heller ikke vurderes - andre typer sikring slik som vakthold, gjerder, høyere murer etc. idet dette ligger utenfor personopplysningslovens § 12 og midler for sikker identifisering ved adgangskontroll". Den foreliggende sak gjelder ikke direkte adgangskontroll, men kontroll av at vedkommende som sjekker inn bagasje også går om bord i flyet. I begge tilfelle ønskes imidlertid løsningen innført for å gi bedre sikkerhet.

Det er Datatilsynets oppfatning at den ønskede bruken av fingeravtrykk ikke er absolutt nødvendig. Det er et alternativ å benytte ordinær innsjekking med kontroll av legitimasjon. På bakgrunn av Personvernemndas vurderinger som er sitert over, må imidlertid nødvendigheten vurderes isolert i forhold til selvbetjeningsløsningen som er valgt. Når innsjekkingen skjer uten manuell kontroll av identitet, har SAS Braathens funnet at registrering av fingeravtrykk gir den ønskede grad av sikkerhet for samsvar mellom den personen som sjekker inn bagasje og den reisende.

Det er Datatilsynets oppfatning at kontrollen kunne vært gjennomført på annet vis. Datatilsynet oppfatter imidlertid Personvernemndas uttalelse i ovennevnte sak dit hen at slike alternativer ikke skal vurderes. På denne bakgrunn har Datatilsynet kommet til at bruk av fingeravtrykk slik SAS Braathens ønsker kan anses som nødvendig i forhold til personopplysningslovens § 12.

Vedtak

Med hjemmel i forvaltningslovens § 35 omgjør Datatilsynets vedtaket av 16. februar 2006 og finner at SAS Braathens AS kan benytte fingeravtrykk i kontroll av samsvar mellom den som sjekker inn bagasje og den reisende.

Det er en forutsetning for vedtaket at det utformes skriftlig informasjon som minst omfatter de punkter som fremgår av personopplysningslovens § 19. Informasjonen skal gjøres tilgjengelig for de reisende ved billettbestilling samt ved innsjekking av bagasje.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Personvernemnda i medhold av forvaltningsloven kap. IV. Eventuell klage må sendes Datatilsynet senest tre uker etter mottak av dette brevet.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Astrid Flesland
seniorrådgiver

Kopi: SAS Braathens AS, v/IT-sjef Ian Porter (Ian.Porter@sasbraathens.no)